

REXTER

Richard A. Clark: Strategie války proti terorismu. Alfa Publishing s. r. o., Praha 2005 (z anglického originálu „Against all enemies (Inside America’s War on Terror)“, London: Simon & Schuster, 2004), s. 269, ISBN: 80-86851-14-1.

Autor: Pavel Kopecký » Kategorie: [02/2005](#), [Archiv](#) » 01. 11. 2005

Práce, kterou recenzujeme, snese bez nadsázky označení „velmi neotřelé dílo“. Text, jenž do češtiny převedla Václava Hrdličková je připsán „Těm, kteří byli zavražděni 11. září 2001, včetně těch, kteří se snažili tomu zabránit; mezi nimi Johnu O’Neillovi a mimořádně statečným cestujícím letu číslo 93, a také všem jejich pozůstalým.“

Aktuální číslo Rexter

01/2013

 [ke stažení](#)

EBSCO
PUBLISHING

Central
and Eastern
European Online Library

 Archiv

[02/2012](#)

[02/2011](#)

[02/2010](#)

[02/2009](#)

[02/2008](#)

Nenechme se vůbec mýlit: navzdory citovému zabarvení dedikace z pera muže po desítky let spoluvytvářejícího politiku amerického ministerstva zahraničí a Bílého domu kráčí o materiál bez frází a nepokrytý. Autorství nese stopy rozhněvaného (nikoliv mladého) muže, jenž se neostýchá vzpomínat celkem bez idealismu. Připomínat podíl svůj i jiných na tvorbě praktik politiky supervelmoci, a to za vlády čtyř prezidentů. Jedinou, na stránkách knihy prezentovanou, dost možná komerčně podmíněnou hodnotou, je americká morálka, hrdost a velikost. Každopádně si při čtení nutno uvědomit, že tvůrčí pero vedl člověk, co na vlastní kůži zažil transfer části mozkového trastu americké exekutivy do akademické a obchodní sféry, faktické čistky pro ideové neshody s politikou G. W. Bushe.

Bývalý viceministr zahraničí pro zpravodajské služby či zvláštní poradce prezidenta pro bezpečnost kybernetického prostoru Clarke ani nijak nezastírá, kdo „podnítil“ sepsání dosti čtivého díla. Dokládá stupňující se závažnost chyb Ronalda Regana, George H. W. Bushe a jeho syna George W. Bushe v boji proti (islámskému) terorizmu. Na milost přitom naopak bere, ba vyzdvihuje údajně nedocenenou úlohu demokratického prezidenta Billa Clintona, najmě v době tzv. balkánské krize.

Za zcela zbytečnou a kontraproduktivní pak Clarke logicky označuje druhou válku v Perském zálivu, která pomohla, dle dosti podloženého autorova mínění, rozdmýchat náboženský fundamentalismus zahrnující odpor vůči Spojeným státům americkým, nadto západní kultuře vůbec. Ve svém kritickém hodnocení jde ještě dále. Na straně 245 rozebírá kvalitu dlouhodobých bezpečnostních opatření USA, tj. údajnou protiteroristickou koncepci skrze nečekaně aktuální citaci ze staršího francouzského snímku „Bitva o Alžír“, kde podobně neúspěšnou a velikášskou strategii (likvidace „všech známých vůdců teroristů“) zvolili znalci arabského partizánského boje s rysy terorismu.

Richard A. Clarke naznačuje naprostou nekompetentnost a manicheismus soudobé hlavy první velmoci světa. Přes (nebo právě pro) patrnou snahu zůstat korektním pracuje se známými jmény jako jsou Paul Wolfowitz, Condi Riceová, Al Gore, nebo Norman Schwarzkopf vpravdě neotřele, oficalitám na hony vzdáleně. Zobrazuje osobnostní rysy a míru vlivu jednotlivých persón ve chvílích redefinice duchovního podkladu reálné zahraniční politiky USA po útoku na Světové obchodní centrum.

Clarke vychází tedy ze známých tragických událostí roku 2001, které barvitě popisuje a zpětně poodhaluje vícevrstnatost leckdy cynického pozadí událostí několika posledních desetiletí. Podhoubí, z něhož povstaly nejkrvavější teroristické útoky v dějinách. Ty navíc mohou být jenom předstupněm ataku zbraněmi hromadného ničení po způsobu vražedné akce japonské sekty Óm šinrikjó, jež se odehrál v tokijském metru r. 1995.

Autorovu pozornost si v nezcela chronologickém vyprávění zjednává kupříkladu sovětské vojenské

02/2008

02/2007

02/2006

02/2005

02/2004

02/2003

01/2013

01/2012

01/2011

01/2010

01/2009

01/2008

01/2007

01/2006

01/2005

01/2004

01/2003

Štítky

Česká republika Czech Republic
Elections extreme right
extremism extremismus far-
right Mareš nationalism
political parties populism
radical right radikalismus
recenze Receze right wing

dobrodružství v Afganistanu, které stimulovalo, netoliko díky Reaganově vládě, strukturální, logistický i ideový rozvoj militantních proudů islámu.

Podrobně probíranou kapitolou moderních dějin politiky je Íránsko – irácká válka. V souvislosti s ní bývalý politik prohlašuje, že spekulace ohledně prvopočáteční americké podpory vojenské agresí Saddáma Husajna, obdobně ostatně nahlíží údajně stejně neodvislý krok obsazení Kuvajtu r. 1990, nemají opodstatnění v realitě. Popisuje složité konotace tohoto vleklého konfliktu včetně reálného rizika vypuknutí otevřené vojny americko – íránské či likvidaci jaderného reaktoru v Osiraku letectvem židovského státu. Za méně známou, a proto dosti zajímavou, považuje recenzent analyzovanou mezinárodní souvislost, během níž musela administrativa USA čelit též sovětskému záměru militárně se zviditelnit ve strategicky citlivé oblasti Perského zálivu.

Ve výkladu s řadou reminiscencí věnuje Clarke jistou pozornost operaci amerických jednotek Delta v Somálsku a tamějšímu střetu s milicemi Muhamada Faraha Aidida. Přemítá o vlivu mezinárodního terorismu, zejména vládami Spojených států dlouho opomíjené al-Káidy, jíž personifikuje Saud bin Ládín řečený „Finančník“, na akceschopnost černošských bojůvek. Zde jest míněna zejména mediálně známá bitva o Mogadišo (osudy obklíčených Američanů podal velmi tendenčně snímek „Černý jestřáb sestřelen“).

Panislamistickou spoluprací Clarke dále zohledňuje na případu přátelství mezi řečeným předákem rozvětvené teroristické organizace a súdánským náboženským fanatikem Hassanem al-Turábím.

Stranou pozornosti nezůstává ani zneklidňující pokus al-Káidy rozšířit své struktury na Balkán během rozpadu Jugoslávie skrze velmi úzké vazby na bosňácké vedení kolem Aliji Izetbegoviče.

„Strategie války proti terorismu“ má příznačně řadu pobočných linií vyprávění, což může ztěžovat sledování souvislostí; bez zájmu není třeba nástin vojensko – politické spolupráce mezi dvěma „rasovými demokraciemi“ 80. let, Izraelem a JAR. Na proměnách řečené kooperace, v souvislosti s vyhlášením amerických sankcí vůči režimu apartheidu (chtělo by se dodat: až v etapě rozvinuté perestrojky), neopomíná jeden z vyjednávačů Clarke též zdůrazňovat své morální postoje zhmotněné konečnou akceptací embarga OSN ze strany blízkovýchodní jaderné mocnosti.

Na těchto a jiných významných případech nastiňuje Clarke postupnou změnu mezinárodních poměrů zahrnující rovněž růst organizace a vlivu nanejvýš islámských teroristických uskupení. Analyzuje postupné zaplňování mocenského vaku vzniklého na konci bipolarity; v obecnějším slova smyslu postupný přechod od globálního konfliktu supervelmocí do éry takřkajíc čtvrté světové války, tentokrát proti terorismu. Její počátek symbolizuje 11. září 2001.

extremism smolík terorismus

terrorism violence

 Zajímavé odkazy

Centrum pro bezpečnostní a strategická studia

Zamýšlením se nad možnostmi diametrálně odlišných způsobů chování Spojených států amerických na mezinárodně politickém poli vede Clarke polemiku s ideologem souvěké globální konfrontace, Samuelem Huntingtonem, disputaci se „Střetem civilizací“.

Kniha rozdělená do jedenácti kapitol oplývá fakty a konkrétními čísly z oblasti vojenství, ekonomiky, rozvojové pomoci, speciálních služeb etc., jakkoli s nimi možno v některých principiálně nedůležitých momentech diskutovat.

„Strategie války proti terorismu“ není klasickou odbornou knihou z oblasti politických věd, jde více o memoáry (neobsahuje například jmenný ani věcný rejstřík). Předčí však většinu ostatních dostupných materiálů relativní otevřeností přístupu a erudicí podloženými osobními zážitky dlouholetého člena Rady pro národní bezpečnost USA.

Monografii, jak již řečeno, nevšední poutavosti a vhledu, ve skutečnosti dobře vystihuje již do úvodu zahrnuté ironické připomenutí „železného kancléře“ Bismarcka, jenž přirovnal zákony k parkům, tedy že „je lepší, když nevidíme, jak se dělají.“ Menším autorským „prohřeškem“ je řada odkazů na atributy americké kultury a oborovou hantýrku, které musí blíže objasňovat vsuvky překladatelky, viz předchozí nepřímá citace.

Clarkeova práce „Strategie války proti terorismu“ patří – přes některé spornější výklady problémů – mezi práce hodnotné, cenné hlavně pro osobní zkušenost tvůrce. Když nic jiného, tak minimálně pro aktuální otázky, jež přímo nebo mezi řádky (!) naléhavě klade, ji lze doporučit dílem zájemcům o hlubší zkoumání zákonitostí moderních dějin politiky, terorismu v mezinárodních vztazích, ale i rozvojové pomoci. Uznalý doslov, doplňující dříve řečené, napsala profesorka politologie VŠE Vladimíra Dvořáková.

© 2009 - 2013 CBSS, o.s. | Realizace [v2.cz](#) | [RSS](#) | [ISSN 1214-7737](#)
Časopis je registrován Ministerstvem kultury České republiky pod číslem
MK ČR E 21205.

Inspirováno šablonou [Mental Disorder Theme](#) | Použité [ikony](#)